

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי ו' תשרי תשפ"ד | דף היומי בבלי: קידושין לט | דף הכולל: גיטין פז.
דף היומי בהלכה: קס"ד ב' קס"ה א'.
מוסר: אהבת חסד - 'ואפילו אם על ידי' עד 'גם ידוע'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הדאגה עד שער הכעס "ואמר החכם"

**רוטשילד החל להרצות באוזני אבי הבחור:
אני נותן וילה של 10 חדרים בירושלים, ועוד
10 יחידות דיור להשקעה. וגם מתחייב לתת
להם כל חודש 2,000 דולר. "ואני", משך אדון
דלפון בכתפיו, "אני נותן את הבן שלי"...**

"השיבנו ה' אליך" - הרב שלמה לוינשטיין שליט"א, על אחת הטענות הנפוצות של היצר הרע

להתבדח. תבין, מחותני לעתיד, כי אני נותן בלב שמח וביד רחבה, אך אינני רוצה לתת הכל לבדי. תן גם אתה מעט. אסתפק אפילו בעשרת אלפים דולר בלבד.

עשרת אלפים דולר אמרת? החוויר אדון 'דלפון' כסיד. אינני יודע אפילו כיצד הם נראים. כיצד אביא לך את הסכום הזה? אך רוטשילד חתם את השיחה ואמר: אינני סבור שעשרת אלפים דולר עבור שידוך הם סכום גבוה מדי. אולם דע לך כי על הסכום הזה יקום ואף יפול דבר. אם אינך נותן את הסכום המדובר, הצעת השידוך לא תקום ולא תהיה. ושמע לי, הוסיף כשידו על ליבו, קח לך כמה ימים ותתחיל להתעניין אצל קרוביך ומכריך, אולי הם ילוו לך את הסכום הנדרש, ובעוד עשרה ימים ניפגש ונגמור את העניין בכי טוב.

למחרת עם שחר נשמעו דפיקות במשרדו של רוטשילד ועל הסף עמד אביו של הבחור המיועד. שלום, מקבל אותו רוטשילד בשמחה, האם השיג כבודו את הסכום המדובר? באתי לשאול, משיב הדלפון מניה וביה, האם יכול הנך להלוות לי עשרת אלפים דולר? הזדמנה לי הצעת שידוך מצוינת, וחבל לי שבגלל סכום כה פעוט תרד כולה לטמיון...

הקדוש ברוך הוא בא אלינו ולוחש לנו: שמעו נא, יש לי עבורכם שנה טובה מלאה בכל טוב. תהיה בה בריאות, פרנסה, נחת, חתונה, דירה וכל מה שתמצאו. בידי לתת הכל בהיותי בעל

אחת הטענות ששולף היצר הרע מולנו בבואנו לעשות תשובה, היא הטענה: "אין לי כח". טענה זו מופיעה כבר בפסוקים (מלאכי ג ז), הקדוש ברוך הוא אומר לעם ישראל 'שובו אלי ואשובה אליכם', חזרו אלי בתשובה שלמה ואני אחזור אליכם. וכנסת ישראל משיבה (איכה ה כא) אין לנו כת, השיבנו ה' אליך ונשובה. על טענה זו אין בפי תשובה - אומר הרב שלמה לוינשטיין שליט"א - אולם אמשול לכם עליה משל נאה ששמעתי מידידי הרב שמעון שלזינגר.

רוטשילד, הגביר הגדול, רצה לחתן את בתו. הוא קרא לשדכנים והודיע להם כי הוא מעוניין בבחור משכמו ומעלה, וכמובן שישלם שכר טרחה לשדכן בעין יפה. ואכן תוך זמן קצר שב אליו אחד מן השדכנים כשבדיו הצעה לעילא ולעילא. בירר רוטשילד לכאן ולשם, והנה התחיל העניין למצוא חן בעיניו והוא ביקש לקבע פגישה עם אבי הבחור.

אדון 'דלפון', אביו של המדובר, הגיע לפגישה כשהוא נרגש כולו, ורוטשילד החל להרצות לפניו: אני נותן וילה בירושלים בת עשרה חדרים לצורך מגורים, ועוד עשרה חדרים ברחבי העיר כדי להשכירם לצורכי פרנסה. מלבד זאת הנני מתחייב להפקיד בכל חודש בידי הזוג כאלפיים דולר עבור דמי כיס.

אני? משך אדון דלפון בכתפיו, אני נותן את הבן שלי... למשמע הדברים הגיב רוטשילד: הרי לא נפגשנו כאן כדי

נפש. חישובו מה ביכולתכם לעשות, וכאשר ניפגש ביום הכיפורים נסיים את העניין בכי טוב.

אבל למחרת אנו באים לבית הכנסת לאמירת סליחות, ומיד מבקשים מהקדוש ברוך הוא: השיבו ה' אליך ונשובה. ריבוננו של עולם, הזדמנה לנו עסקה נפלאה, יש לנו אפשרות לזכות בשנה טובה, אך צריכים אנו לשוב בתשובה ואין לנו. אז תן לנו אתה גם את זה. השיבו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם.

אבל כך דרכו של הקב"ה, שהוא רחום וחנון, קל מלא רחמים ומסייע לנו על התשובה, ובכל יום אנו מתחננים פעמים, והחזירנו בתשובה שלמה לפניך. מחובתנו לזכור תמיד את הפתחו לי פתח כחודו של מחט, וה' שהוא מלא חיים חן וחסד, יסייע לנו על התשובה, כאשר נזכור לפתוח פתח אמיתי כחודו של מחט, לחקוק משהו וברצינות.

(בשיחה עם הרב א' חפץ מוסף שבת קודש האזינו תשע"ז)

הבית של העולם כלו כנאמר (חגי ב ח) לי הכסף ולי הזהב נאם ה'. אבל יש לי בקשה אחת ויחידה אליכם, עשו תשובה. ומה אנו משיבים לו? ריבוננו של עולם, איננו יודעים מהיכן להתחיל וכיצד לגמור? איננו יודעים כיצד לשוב ומהי בכלל תשובה?

והקדוש ברוך הוא אומר: לא ביקשתי דבר גדול מדי, רק תשובה. עליכם להתחרט לומר לפני אנה ה' פשעתי לפניך, עשיתי כך וכך ואני מתחרט בכל לבי על כך, מתחנן לסליחתך ומבטיח שלעולם לא אשוב לעשות זאת. וזה הכל.

לא, ריבוננו של עולם, אנו משיבים. איננו יכולים לעשות זאת. חבל, נענה הקדוש ברוך הוא, אם לא תעשו כך אתם עלולים להפסיד את כל השנה הטובה שהובטחה לכם. קחו נא עשרה ימים בין ראש השנה ליום הכיפורים, בהם תתעניינו קצת במה שעליכם לעשות, תקראו בהלכות תשובה לרמב"ם או ב'שערי תשובה' של רבינו יונה הכתובים בעברית מדוברת ושווה לכל

מה הקב"ה מבקש מאתנו? חתימה אחת! ואם נחתום לו על יותר מחתימה אחת - אין לתאר איזה שפע של ישועות נקבל ממנו!

"ידידים העברת" - פרנסתו של אדם, זיווגו של אדם - הכל קשה כמו ים סוף, אבל לידידים הקב"ה בוקע ים!

להיות 'ידיד' של הקב"ה, ולידידים קורע הקב"ה את ים סוף, למעלה מגדר הטבע.

מי מאיתנו לא צריך לפעמים ישועה למעלה מגדר הטבע? לאחד יש בעיה בשידוכים, חברו מתקשה בפרנסה ויהודי אחר סובל מבעיות של בריאות, כל אחד והצרות שלו. המצב נראה אבוד, ים מקדימה מצרים מאחורה. כיצד זוכים לישועה? רבותי, ידידים עוברים ים!

חתימה אחת כדי לזכות לחמש חתימות

ביום הכיפורים אנו באים לפני הקב"ה ומבקשים ממנו שיחתום אותנו ב'חתימה טובה'. בתפילת נעילה אנו מבקשים ממנו לא חתימה אחת אלא חמש חתימות: ריבוננו של עולם, בבקשה ממך, "חתמנו בספר חיים טובים, חתמנו בספר גאולה וישועה, חתמנו בספר פרנסה וכלכלה, חתמנו בספר זכויות, חתמנו בספר סליחה ומחילה". אנא, ריבוננו של עולם, תחתום!

אומר לנו הקב"ה: אתם 'ידידים' שלי? אין בעיה, אני חותם... כך דרכו של עולם, כשידיד קרוב בא אליך ומבקש ממך שתחתום לו ערבות - אתה חותם.

הקב"ה מוכן לחתום לך, לא חתימה אחת - חמש חתימות! אבל כדי שישכים לחתום לך, הוא מבקש ממך בקשה אחת בלבד: שתהיה ידיד שלו. תקן את מעשיך, חזור בתשובה, ואז תהיה "אהוב ונחמד קרוב וידיד".

איך נחתמים לחיים טובים?
ידידים העברת

כולנו רוצים שהקב"ה יחתום את גזר דיננו ביום הכיפורים לשנה טובה ומתוקה, שנה של מילוי כל משאלות הלב לטובה. ישנם כל כך הרבה אנשים שצריכים ישועות בשידוכים, ברפואות, בזרע של קיימא ובשאר העניינים.

התעוררתי לדבר נפלא:

כל יום בתפילת שחרית אנחנו אומרים: "יום סוף להם בקעת, וזדים טיבעת וידידים העברת", ואצל בני עדות המזרח הנוסח הוא: "ידידים עברו ים". בעת קריעת ים סוף נקראו ישראל בשם "ידידים".

המצב היה קשה, כמעט לאחר ייאוש. המצרים מאחורה, הים מקדימה, פלונטר, חנוקים, מה כבר ניתן לעשות במצב כזה? ואז, "ידידים העברת" - הקב"ה עושה נס, בוקע את הים ומעביר בו את ידידיו!

מי נקרא ידיד של הקב"ה?

הרמב"ם בהלכות תשובה (ז, ו) מגלה לנו את הסוד: "גדולה תשובה שמקרבת את האדם לשכינה... התשובה מקרבת את הרחוקים, אמש היה זה שנאו לפני המקום משוקץ ומרוחק ותועבה, והיום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד".
יהודי שעושה תשובה מתקרב לבוראו, ומעתה הוא הופך

אבא רחום, מספיקה לו חתימה אחת שלנו, והוא מצדו יחתום עבורנו חמש חתימות.

אומר היהודי: 'ריבוננו של עולם, אני חותם, אבל בלי נדר...' אם כך, הקב"ה גם כן יחתום אותנו בלי נדר... נו, איך זה נראה? הוא אומר לנו: תן לי חתימה אחת, תקבל על עצמך קבלה אחת. אמיתית שתחזיק מעמד שנה שלמה, ותקבל ממני חמש חתימות. הקב"ה אבא רחום, רוצה לתת שנה טובה לבניו אהוביו, "וידידים העברת", אני ידיד שלך וידיד חותם ערבות, מי לא רוצה להיות ידיד של הקב"ה. לידידים הקב"ה בוקע ים. קשה פרנסתו של אדם כקריעת ים סוף, קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף, הכל קשה כמו ים סוף, אבל לידידים שום דבר לא קשה. הקב"ה מעביר אותם. הוא מבקש ממי הים: בבקשה לזוז ימינה, וזוז שמאלה, והידידים שלו עוברים באמצע, צולחים את הים. מה הקב"ה מבקש מאתנו? חתימה אחת. ואם נחתום לו על יותר מחתימה אחת - אין לתאר ואין לשער איזה שפע של ישועות נקבל ממנו!

(רבי ברוך רוזנבלום שליט"א - נעימות יאמרו ימים נוראים)

אומר הקב"ה: אתה רוצה חמש חתימות? בבקשה. אבל לפני כן תחתום לי אתה חתימה אחת. אחת! תחתום לי על מה אתה חוזר בתשובה השנה הזאת? בבקשה ממך, אמור לי, במה אתה הולך להיות השנה הזאת טוב יותר מהשנה החולפת? קיבלת על עצמך איזו קבלה טובה שאתה מוכן להתחייב לעמוד בה? האם אתה מקבל על עצמך לכוון יותר בברכות, לברך ברכת המזון יותר במתינות, לא להבליע את המילים? האם ה'אשר יצר' שלך יהיה אחרת? ה'שהכל נהיה בדברו' שלך יהיה אחרת? אולי תחתום לי שהשנה הזאת אינך עוזב את בית הכנסת אחרי התפילה לפני שלמדת שתי הלכות או שתי משניות? הקב"ה חותם לידידים שלו, הוא קורע להם את הים ושולח להם ישועות מעל הטבע. הקב"ה הוא כל יכול, שום דבר לא קשה לו. אבל חובת ההוכחה עלינו שאכן אנו ידידים שלו. אי אפשר לבוא למישהו זר ולבקש ממנו לחתום לך ערבות... מה פתאום שיסכים?...

אומר הקב"ה לאדם מישראל: ברגע שתוכיח לי שאתה ידיד שלי ותחתום לי בראש השנה חתימה אחת - אני אחתום לך ביום הכיפורים חמש חתימות! הוא לא מבקש חמש חתימות כי הוא

יום אחד עבר ליד מגרש ספורט, וראה תוכי באפיסת כוחות. הוא הביא אותו הביתה והזמין וטרינר. התוכי קיבל טיפול מסור. בוקר אחד הוא פצה את פיו והחל לומר: "שמע ישראל!"

העוסקים בהחזרת בנים אל אביהם בשמים, נוכחים שוב ושוב לראות, שלקב"ה יש דרכים רבות ובלתי צפויות, להחזיר אליו את בניו האובדים!

הוסיף רבי שלום וסיפר: "פעם אחת התארחתי בשבת אצל בת המתגוררת בקרית גת. באמצע הסעודה נשמעו נקישות בדלת הבית. כאשר הדלת נפתחה, נראה מאחוריה גבאי של אחד מבתי הכנסת שבעיר. מה קרה? נודע לו שאני נמצא בשבת בקרית גת, והוא הגיע להזמין אותי לדרוש בפני הציבור לאחר הסעודה. האמת שכלל לא התכוננתי לדבר באותה שבת, ועל כן לא הייתה כל דרשה מוכנה תחת ידי, אך אף על פי כן לא הייתי מסוגל לסרב לבקשתו. הלכתי עימו לבית הכנסת, אמרתי דרשה, ובסיומה שבתי לבית בתי. לאחר מספר שנים, ניגש אלי יהודי ופתח עימי בשיחה: 'שלום כבוד הרב, אתה זוכר אותי? אני מקרית גת. הרב הוא שהחזיר אותי בתשובה!' אמרתי לו: 'אני מצטער, אך איני מכירך כלל. לא זכור לי ששוחחנו אי פעם.'

אך היהודי המשיך: 'האם הרב זוכר את הדרשה בליל שבת בקרית גת? הרב סיפר אז בדיחה: מדוע בעבר בנות לא ביקשו שיעשו להן 'בת מצוה' והיום הן מבקשות זאת? אלא, שפעם ילד שהגיע

רבי שלום שבדרון זצוק"ל היה מספר "קבץ נדחינו כמה שכתוב, אם יהיה נדחך בקצה השמים, משם יקבצך ה' אלקיך ומשם יקחך" ההלצה שהחזירה משפחה בתשובה לפני שנים רבות סיפר לי רבי ראובן קרלינשטיין, שפעם הוא שאל את רבי שלום שבדרון: "אני אומר דרשות, אך איך מכניסים את ה'נשמה' לשומעים?" אמר לו רבי שלום: "מובא בחז"ל (סנהדרין לו ע"ב) שכאשר הרג קין את הבל, הוא לא ידע מהיכן נשמתו יוצאת, ועל כן עשה בו פצעים רבים, מה שהעצים את סבלו של הבל ביותר. באותה שעה שלח הקב"ה ציפור שהתקוטטה עם חברתה והרגה אותה בצווארה, וכשראה זאת קין, הבין שמשם הנשמה יוצאת, ועל כן פצע אותו בצווארו וכך מת הבל ונגאל מיסוריו."

"מאז", אמר רבי שלום, "אנחנו יודעים איך 'מוציאים' את הנשמה, אבל איך 'מכניסים'? אין לי מושג! דרשן אינו יכול לדעת איזו השפעה יש לדבריו על השומע. לעיתים דווקא ווארט או בדיחה הם שיכולים לחולל גדולות ונצורות!"

הוא התחיל ללכת לבית הכנסת והתפלל בכל יום תפילת שחרית, ולאחר התפילה הוא קיפל את הכיפה ותחב אותה לכיס. אחרי חודשיים הוא כבר השאיר את הכיפה גם לאחר התפילה, והתחיל לעשות קידוש בשבת. אמרה לו האישה: "אי אפשר להמשיך במצב של 'פיפטי פיפטי'. אנחנו לא יכולים לעשות צחוק מעצמנו. או שאנחנו חוזרים בתשובה שלמה, או שאנחנו לא מקיימים יותר אף לא מצוה אחת!"

הם הגיעו לסמינר של 'ערכים', ואחד מהמרצים קידם אותם לשלום, והתעניין מהיכן הם.

"אנחנו מתגוררים בעיר פלונית", השיבו בני הזוג.

"גם אני מתגורר בעיר זו", הגיב המרצה. "באיזו שכונה אתם מתגוררים?"

אמרו בני הזוג: "בשכונה פלונית".

"גם אני גר שם! אפשר לדעת באיזה רחוב אתם גרים?"

כאשר אמרו את שם הרחוב, אמר להם המרצה: "אנחנו ממש שכנים! יש לי שאלה לשאול אתכם שלא קשורה לסמינר: אולי במקרה מצאתם תוכי?"

מה התברר? אותו מרצה גידל בביתו תוכי ואילף אותו לומר 'שמע ישראל' ו'שבת שלום'. יום אחד הייתה לו בעיה בגג, והוא לקח את התוכי ועלה עימו לגג. פתאום פרץ מדוד השמש זרם מים רותחים, והמרצה נבהל וקפץ בבהלה לאחור. גם התוכי נבהל ופרש כנפיים כדי לברוח, אך מכיוון שהוא כבר לא עף למרחק זמן רב, הוא נפל אל הארץ. "אולי ידוע לכם היכן הוא?" שאל המרצה.

הם לא רצו לומר לו שהם שמצאו את התוכי, ורק ביקשו אחר כך מאיש צוות את מספר הטלפון של אותו מרצה.

בתום הסמינר הם החליטו לחזור בתשובה. הם שבו לביתם, והשיבו גם את התוכי - ששליחותו בביתם תמה - אל ביתו האמיתי. האם יש אדם שהיה מעלה על דעתו שתוכי ישיב משפחה בתשובה? אין זו אלא שהקב"ה דואג לבל ידח ממנו נידח, ולכן החזרה בתשובה יכולה להיות גם בדרך כה מופלאה.

כולנו רוצים לשוב בתשובה. אך לא תמיד יודעים כיצד לחזור, או שלעיתים מתגנב יאוש אל הלב, והאדם מפקפק בכך שיום יבוא והוא יבוא בתשובה שלמה. סיפורים אלו מלמדים אותנו יסוד גדול ועצום: תפקידנו הוא רק לפתוח לקב"ה פתח כחודו של מחט. כשיהודי פותח בליבו פתח דקיק, הקב"ה שולח לו סייעתא דשמיא מרובה, ולבסוף הוא שב בתשובה בדרכים ובאופנים שכלל לא חלם ולא שיער שהם אפשריים!

(רבי שלמה לוונשטיין - מתוק האור סדר תפילתנו)

לבר מצוה התחיל להניח תפילין, ואחר כך הוא הלך מידי יום ללמוד בישיבה ויצא מהבית השכם בבוקר. הבת הייתה רואה את אחיה, ומבינה שבהגיעה ל'בת מצוה' לא מגיע לה שיעשו חגיגה כה גדולה, משום שאצל הבן חגיגה זו נובעת מכח החיובים הרבים שבהם הוא מתחייב. אמנם היום הבן לא מניח תפילין ולא הולך לישיבה, ולכן הבת דורשת שיעשו גם לה מסיבה.

באותה שעה, נכנסו בי הדברים כארס של עכנאי. אמרתי בליבי: 'לא יתכן שבניי שהגיעו למצוות דומים לאחיותיהן, ולא מניחים תפילין. כבר למחרת קמתי וביקשתי מהם להתחיל להניח תפילין, ולאחר מכן כבר התקיים בנו הכלל 'מצוה גוררת מצוה'. הילדים עברו ללמוד בבתי ספר דתיים, והדבר כה השפיע על הבית כולו, עד שכולנו שבנו בתשובה שלמה, והיום אנחנו שומרי תורה ומצוות, ומקפידים על קלה כחמורה!'"

פנה רבי שלום אל רבי ראובן בסערת נפש ואמר: "נו, אתה יכול להבין כיצד הלצה שנאמרה בדרשה שכלל לא הוכנה מראש החזירה בתשובה משפחה שלמה? זו יכולה להיות רק יד ה'!"

התוכי עשה את שליחותו

ואכן העוסקים בהחזרת בנים אל אביהם בשמים, נוכחים פעם אחר פעם לראות שלקב"ה יש דרכים רבות ובלתי צפויות כדי להחזיר אליו את בניו האובדים.

לאחר שמשפחה מקבלת החלטה לשוב בתשובה, שולח ארגון 'ערכים' לביתם צוות שיכשיר את המטבח.

פעם אחת הגיע צוות לביתם של בני זוג ועמל במשך מספר שעות להכשיר אותו כדת וכדין. בתום העבודה, הציעה בעלת הבית לאנשי הצוות לשתות קפה, והם שמחו ואמרו: "נשמח לשתות את כוסות הקפה הראשונות שיוצאות ממטבח כשר".

אנשי הצוות ישבו על הספה כשכוסות הקפה בידיהם, ולידם ישבו גם בני הזוג. "תגידו", פנה אליהם אחד מאנשי הצוות. "מה הביא אתכם לחזור בתשובה?"

ואז הם סיפרו להם סיפור שהוא על גבול הדמיון: יום אחד עבר הבעל ליד מגרש ספורט, ולפתע הוא ראה ערימת נוצות ירוקות. הוא התקרב וראה שמדובר בתוכי שנמצא באפיסת כוחות. הוא הביא אותו הביתה, נתן לו לשתות, והזמין וטרינר. התוכי קיבל טיפול מסור, ולאחר שבועיים הוא נעמד על הרגליים. והנה בבוקר אחד הוא פצה את פיו והחל לומר: "שמע ישראל! שמע ישראל!" התוכי המשיך וחזר על המילים הקדושות שוב ושוב גם בימים הבאים, והבעל פנה לאשתו ואמר: "אני ממש בוש ונכלם! היתכן שתוכי אומר 'שמע ישראל' ואני לא אומר?"

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

"לפתע ספגה האניה פגיעה ישירה של טיל והחלה לשקוע. רוב החיילים טבעו, אני עצמי תפסתי קרש ונתליתי עליו בכל כוחי. אולם הים היה סוער, ואט אט הרגשתי שכוחותיי אוזלים..."

"כמה מופלאים רחמיו הגדולים של הקב"ה!" - מעשה שסיפר מרן הגר"י אדלשטיין זצ"ל

של בעלות הברית. נסעתי באוניה ופתאום פגע בה טיל פגיעה ישירה והיא החלה לשקוע. רוב הנוסעים שהיו עליה טבעו למוות, אני עצמי תפסתי קרש ונתליתי עליו. הים היה סוער, תפסתי את הקרש בכל כוחי, אבל הרגשתי שעוד מעט עוזבים אותי כל כוחותיי. תורה ומצוות לא קיימתי, אבל בשארית כוחי אמרתי: ריבוננו של עולם, אם אתה מציל אותי מכאן, אני לא מעשן יותר בשבת. הוא לא קיבל על עצמו לשמור שבת - אלא רק עבירה אחת פחות.

"דקות ספורות אחר כך, המשיך לספר, 'אני רואה פתאום מטוס של בעלות הברית מחפש ניצולים. הטייס ראה אותי, הוריד לי חבל והצליח להעלות אותי למעלה והציל אותי. מאז, בכל שבת כשאני יושב אתכם ומדבר, אני יוצא החוצה לראות אם כבר יצאו שלושה כוכבים, ורק כשיוצאת שבת אני מתחיל לעשן".

אמר על כך רבי יעקב אדלשטיין: כמה מופלאים רחמיו הגדולים של הקב"ה! אדם עומד לטבוע, הוא נמצא על שערי מוות - ובעקשנותו לא מוכן לקבל על עצמו עול תורה ומצוות ולא מוכן לחזור בתשובה! הוא מוכן 'להתנדב' לפרט אחד קטן - לא לעשן בשבת... וכבר הקב"ה שולח לו נס הצלה.

רק נתאר לעצמנו, כמה רחמים וברכה ייתן הקב"ה ליהודי, שבאמת מתחרט על מעשיו ותופס את עצמו ומקבל על עצמו עול תורה ומצוות!

(דורש טוב, הובא בגיליון לכבוד שבת קודש)

עיקר השיחה שנאמרה על ידי רבינו הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל בישיבת פוניבז' ביום ה' תשרי תשס"ד, היה החלק שכל אחד יקבל על עצמו קבלות ליום כיפור. לב יודע מרת נפשו, כל אחד יודע במה הוא צריך להתחזק, וכל אחד צריך לחשוב במה הוא יכול ודאי לעמוד, ואת זה יקבל על עצמו. וצריך לדעת שבכל דבר שאדם מתקרב יותר להקב"ה ורוצה יותר להתחזק בתשובה - הקב"ה מקבלו בכזו שמחה, וכי כל התקרבות, אף קטנה, חשובה מאוד להקב"ה! (הרה"ג רבי גדליה הוניגסברג שליט"א, מגזין 'במה').

סיפר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל רבה של רמת השרון: ברמת השרון נפטר פעם יהודי שהיה רחוק מתורה ומצוות. אחד המתפללים ניגש אליו לבקש שיבוא להספיד את אותו יהודי, אך מאחר שהלה לא הגיע לבית כנסת הוא לא הרגיש שום קשר אליו: על מה ולמה יבוא? האם צריך הוא להתחיל להסתובב בכל הלווייה שנערכת ברמת השרון?

אמר לו היהודי: "אספר לרב סיפור על הנפטר: אנחנו קבוצה של יהודים יוצאי פולין שנפגשים כל שבת אחר הצהריים, יושבים ביחד ומדברים, מעלים חוויות וזיכרונות מהעולם שהיה. פעם אחת שמתי לב, שהיהודי הזה, שנפטר, יוצא החוצה לפני צאת השבת, ואחרי דקות ספורות חוזר. כשראיתי שהעניין חוזר על עצמו שאלתי אותו לאן הוא יוצא ומה הוא מחפש בחוץ?

"אמר לי: במלחמת העולם השנייה התגייסתי לאחד הצבאות

"אמרתי את זה לאנשים רבים במשך שנותיי", מספר הרב הבר זצ"ל, "והרבה אמרו לי שזה עוזר להם. אף פעם לא קרה שאדם הגיע אלי ואמר לי שלא הלך לו"

תלות מוחלטת בהקב"ה - המפתח לישועה

"לאחר נישואיני", מספר הרב הבר זצ"ל, "עברנו שנים של טיפולים מאד קשים. אחרי כמה שנים כאלו, נוצר אצלנו איזה פתח של תקווה, שהסתיים באכזבה גדולה מאד. בשעתו זה היה

הסיפור דלהלן פורסם בחוברת 'עבודת הימים הנוראים' על פי משנתו של הרב אברהם ישעיהו הבר זצ"ל, מקים ארגון 'מתנת חיים', מתוך שיחותיו עם תלמידיו:

נראה כדבר הכי קשה בעולם.

"אחרי שלשה חדשים מאותו מקרה חזרנו לרופא שליווה אותנו. בטיפולים ישנם כדורים יותר פשוטים, ויש זריקות שהן יותר משמעותיות. הרופא התחיל לרשום את הזריקות. אמרתי לו: יש לי בקשה - אפשר להתחיל עם כדורים?"

"הוא הסתכל עלי כאילו השתגעתי. שאל אותי: 'בשביל מה אתה רוצה אותם, אתם כאן הרי בשביל לעשות טיפול רציני - לקחת כדורים זה כאילו לתת אקמול למי שצריך הרדמה'."

"הסברתי לו שעוד שבוע ראש השנה. בראש השנה הקדוש ברוך הוא גוזר על האדם גזר דין חדש. אנחנו רוצים לפעול בכוח התפילה. יש אמנם חובת השתדלות, אבל לזה מספיקים הכדורים הפשוטים."

"היינו בהדסה הר הצופים, שם מקומה שישית רואים את הר הבית. לקחתי את אשתי לחלון, הצבעתי ואמרתי לה: הישועה שלנו לא תצמח מפה - היא תצמח משם. הסברתי לה אז - אנחנו נפעל ישועה מכח תפילה, מסוג תפילה שוודאי תתקבל."

"אחרי יום הכיפורים של אותה שנה, כשבועיים אחרי אותה

פגישה עם הרופא, התבשרנו בבשורות טובות. ברוך השם!!!
"כשחזרנו לרופא, הוא החל לומר: 'אז חזרתם להתחיל טיפול?' אמרתי לו: לא, ברוך השם יש לנו בשורות טובות. הוא היה מופתע, ואמר: 'אני רואה שיש אלוקים!'"

"עכשיו אתם מבינים למה לא רציתי את הזריקות אז לפני ר"ה... כשיש לאדם השתדלות שנראה לו שאפשר לסמוך עליה, זה לוקח ממנו את האפשרות להגיע לתפילה כזו. יש לו בלב תקוה להצליח בדרך הטבע. לפעמים יש למעט בהשתדלות, כדי שהתפילה תהיה מתוך הכרה שרק הקדוש ברוך הוא יכול לעזור. "כתוב 'וחנותי את אשר אחון', מסביר בתוספות ישנים בר"ה י"ז: מידת 'חנותי' הוא שהקדוש ברוך הוא חונן בשעת הדחק למי שצועק לו. אני אוסיף על דבריו, שהכוונה היא שהוא מתפלל בשעת הדחק מתוך הכרה שרק הקדוש ברוך הוא יכול לעזור לו. "אמרתי את זה לאנשים רבים במשך שנותיי, והרבה אמרו לי שזה עזר להם. אף פעם לא קרה שאדם הגיע אלי ואמר לי שלא הלך לו", כך מסיים הרב הבר זצ"ל.

האם נעליים מעור הן 'מוקצה' ביום הכיפורים? האם מותר להאכיל את הקטנים יותר ממה שהם צריכים?

שו"ת בהלכות יום הכיפורים ממרן הגאון רבי נסים קרליץ זצ"ל

אלף דולר. בהפסקה הלך לישון ונרדם עד לאחר מנחה. הגבאי ראה שהאחרון שקנהו לא נמצא, כיבד את זה שהיה לפניו שהציע לשלם תשע מאות דולר. האם במוצאי יוה"כ יכול הגבאי לתבוע ממנו תשע מאות דולר?

תשובה: זה שקיבל מפטיר יונה, מכיון שגילה דעתו בבוקר שמעוניין לשלם עבורו, חייב לשלם את תשע מאות הדולר. וזה שקנה את המפטיר ולא הגיע - אינו צריך להוסיף עוד מאה דולר, אע"פ שכבר קנהו בבוקר, והם גם מצידם היו מוכנים למכרו, היות שנאנס, דהרי מותר לו לישון בהפסקה.

שאלה: נעלי בית שנוח מאוד ללכת בהן ואפי' יותר מנעל רגילה - האם מותרות ביוה"כ?
תשובה: מעיקר הדין מותר, ויש מחמירים. ונעליים מעור סינטטי אפשר שאסורות מדינא.

שאלה: נעליים רגילות ביו"כ - האם הם מוקצה?
תשובה: אין זה מוקצה כי יש אופנים שמותרים כגון לחולה או במקום שיש טיט.

שאלה: האם יש מצווה לאכול כל היום בערב יוה"כ?
תשובה: נראה שהמצוה היא להרבות בסעודה יותר ממה שרגיל, אבל אין דין לאכול כל היום.

שאלה: האומר בתפילה זכה שהוא מוחל לכולם - האם הוא מחילה גמורה?
תשובה: אם קורא מתוך המחזור ובתוך הדברים אומר שמוחל לכל אדם, אין בזה שום מעשה מחילה, דזהו רק סדר התפילה שלו. אמנם אם נתעורר באמת למחול וזוכר מה שציערוהו, ובכל זאת מוחל בלב שלם - שפיר מהני.

שאלה: האם מותר לבקש מחילה באופן שע"כ יגרום צער לזה שמבקש ממנו מחילה?
תשובה: פשוט שאם הוא יצטרך, אסור לבקש ממנו מחילה, שכן לא הותר לו לעבור על הונאת דברים, ולכן בע"כ יישאר עונו בידו.

שאלה: מכרו מפטיר יונה בביהכ"נ, והגיע האחרון לסכום של

- מה תקנתו?

תשובה: בוודאי הכי טוב היה שלא יחטא כלל. אבל במצבו ניתן להמליץ, שיקבל על עצמו שבמיוחד בשעות שבהן הוא רגיל להיכשל - הוא ישמר באופן מיוחד, ולמשך אותן שעות הוא יהיה בעל תשובה. בכך יש לקוות שכיון שהתחיל להשתפר, בהמשך כבר לא ייכשל כלל. (הלכות שני)

אחיו של נער שסטה מדרך התורה כאב את מצבו של האב ובא לבקש עצה מרבינו, מה לומר לאב כדי להשפיע עליו שיחזור למוטב. השיב רבינו ואמר: "תאמר לו שהרי בסוף הוא יהיה מוכרח לחזור, אם כן עדיף שיעשה זאת כמה שיותר מהר!" (שם) (מתוך גיליון 'נשיח בחוקיך')

שאלה: האם צריך לזהר שלא לתת לקטנים אוכל יותר ממה שהם רגילים?
תשובה: אין בזה איסור כלל, ויכולים לתת להם לאכול יותר, וכן בקטן בן ט' אחר שצם השעות שצריך.

שאלה: האם נוהגים לשאת כפיים בתפילת נעילה?
תשובה: אצל מרן החזו"א זצ"ל התחילה תפילת נעילה כארבעים דקות לפני השקיעה ולא היו נושאים כפיים בנעילה.

נשאל רבינו: אדם שיש לו תאוה חזקה ובלתי מוסברת לעבירה, ונכשל שוב ושוב, והקבלות שקיבל כמעט ולא הועילו

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

מדוע לא מצאנו בשאר המצוות הסכם 'יששכר וזבולון'?

קידושין דף ל"ט

ותלמוד תורה כנגד כולם

התורה, ואף שכרה רב יותר מכל המצוות כדברי המשנה: 'ותלמוד תורה כנגד כולם', לכן ניתנה האפשרות לכל יהודי להשיגה, ומי שאינו יכול לקיימה בעצמו ע"י לימוד, יזכה לקיימה ע"י החזקת תורה, בשותפות עם הלומד.

פעם סיפר הגרא"ל לתלמידיו, כי לא מכבר היה אצלו יהודי שבהיותו אצלו נדבה רוחו וקיבל על עצמו בנדיבות לב גמורה להחזיק תורה מנכסיו.

בדרך שובו לביתו בחוץ לארץ, הוא נהרג ל"ע בתאונת דרכים. אחרי ימים מועטים התגלה יהודי זה לקרובו בחלום, ואמר לו שעצם הקבלה האמיתית שלו להחזיק תורה, אף שבפועל עוד לא הספיק לקיים הבטחתו, הועיל לו מאוד בדינו בעולם האמת... (הרה"ג רבי ישראל ליוש שליט"א)

מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי אהרן ליב שטינמן זצ"ל: יש לשאול, מדוע דוקא במצוות תלמוד תורה מצאנו שותפות 'יששכר וזבולון', ואילו בשאר המצוות לא מצאנו שתועיל שותפות כזו, שאחד יניח תפילין או יאכל מצה, והשני שיתמוך במקיים המצוות, יקבל חצי משכרו?

ותי מרן בעל ה'אילת השחר' זי"ע, שכידוע בגשמיות, הקב"ה ברוב טובו הגדול עשה שצרכי האדם מצויים ומזומנים לו לפי כמה שהוא זקוק להם, חיטה הנצרכת לעשיית לחם, זולה וקלה יותר להשגה מפירות וירקות. כמו"כ מים הנצרכים מאוד לקיומו של האדם, מצויים יותר מהפירות והלחם, והאוויר שהוא המקיים של האדם, ובהעדרו לא יוכל לחיות כלל, מצוי בכל מקום, ולא נדרש עבורו אף פרוטה אחת.

כן הוא אף ברוחניות, כיון שהעולם מתקיים בזכות לימוד התורה, כפי שכתוב: 'אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמיים וארץ לא שמת', הרי מצוה זו חיונית היא לאדם יותר מכל מצוות

באיילו מקרים צריך ליטול ידים שנית באמצע הסעודה?

וחיוב הנטילה בשנית, הוא אף אם אינו מתכוון לאכול עוד פת בסעודה זו, כי אם לאכול מאכלים אחרים, או לשתות. ומאידך, גם אם אוכל פת לאחר נטילה זו, אינו צריך לשוב ולברך המוציא. ונחלקו הפוסקים, אם חובה להסמיך את המשך הסעודה לנטילה זו, או שרשאי להפסיק ביניהן.

[שו"ע קסד, ב, משנ"ב ט-יג, וביה"ל ד"ה לחזור; בו"מ דרשו, 17 ו-19; משנ"ב קסה, ב; בו"מ דרשו, 6]

מי שנגע באמצע סעודתו במקומות המכוסים שבגוף, או שחיך בשערות ראשו, או שהטיל מי רגלים - יטול את ידיו בשנית. ולדעת המשנה ברורה, לא יברך על נטילה זו, אך אין למחות ביד המברך; ולדעת החזון איש, מותר לברך, ואין למחות ביד הנמנע מלברך. ואם נגע בצואה, או שעשה צרכיו (אף אם ידיו נותרו נקיות) - יטול את ידיו בשנית, ויברך.

חיכוך בשערות הראש מחייב נטילת ידים - האם דין זה אמור בכל שערות הראש?

ואין לנגוע באמצע הסעודה גם בבגד שיש בו זיעה מרובה, כגון צדה הפנימי של הכיפה, או מקומות מסוימים בבגדים הסמוכים לגוף. ומי שרחץ היטב את כל גופו במים ובסבון, וגופו ושערותיו נקיים מכל לכלוך וזיעה - נחלקו הפוסקים אם צריך ליטול את ידיו לאחר נגיעה במקומות המכוסים.

[שו"ע קסד, ב, משנ"ב יא, וביה"ל ד"ה שיש; בו"מ דרשו, 15, 16, 20 ו-21]

כאמור, הנוגע במקומות המכוסים שבגופו והמחך בשערות הראש חייב בנטילת ידים, וזאת משום שיש במקומות אלו זיעה מרובה. וחלק היד שמעל המרפק - למרות שרבים אינם מכסים אותו, נחשב למקום מכוסה לענין זה; ויש שמצדד להקל בדבר. וכן המחך בשערות הגלויות שבראש, שאינן תחת הכיפה והכובע - נחלקו הפוסקים אם צריך ליטול את ידיו.

כיצד ינהג הנצרך לברך 'אשר יצר' בעת נטילת ידים לסעודה?

ויברך אשר יצר, ולאחר מכן יטול את ידיו כדין ויברך על נטילת ידים.

ויש אומרים שברכת אשר יצר אינה נחשבת להפסק בין הנטילה לסעודה, ולכן, יטול את ידיו כדין ויברך על נטילת ידים, ולאחר מכן יברך אשר יצר; וכך נהגו כמה מגדולי ישראל.

[שו"ע קסה, א, ומשנ"ב ב; בו"מ דרשו, 3-4]

מי שעשה צרכיו לפני נטילת ידים לסעודה, אינו יכול ליטול ולברך 'אשר יצר' ואחר כך 'על נטילת ידים', כיון שמפסיק בין נטילת הידים לברכתה, וכן אין להפסיק בברכת אשר יצר בין הנטילה לסעודה, ומאידך, אין זה מן הנכון להשהות את ברכת אשר יצר עד לאחר ברכת המוציא. ולכן, ירחץ את ידיו שלא כדין נטילת ידים לסעודה - כגון שירחצן ישירות מן הברז ללא כלי -

* הנוטל את ידיו לאחר יציאה מבית הכסא וכדומה, בצורה הכשרה לנטילת ידים לסעודה - יכול לכוון שהנטילה תועיל גם לסעודת פת שירצה לאכול בהמשך היום, ולא יצטרך לשוב וליטול בסמוך לסעודה. ויש אומרים שהיתר זה אינו אלא כאשר בסמוך לסעודה אין מים מזומנים לפניו, וכדי לצאת ידי חובה גם לפי דעה זו - כאשר יש מים מזומנים לפניו, ראוי שיטול שנית ללא ברכה. * ההיתר האמור, לאכול סעודת פת על סמך נטילה מוקדמת - הוא אף שלא בשעת הדחק; ויש אומרים שאינו אלא בשעת הדחק, אך שלא בשעת הדחק אין להקל בכך.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה הדין כשהתגלתה טעות בספר התורה מיד לאחר הברכה טרם שהחלו בקריאה?

מקום שבו מותר להפסיק). וכך הדין גם כשהטעות התגלתה מיד לאחר ברכת 'אשר בחר בנו', לפני שהחלו בקריאה; ויש שנוהגים שבאופן זה חוזר העולה ומברך לפני הקריאה בספר השני. [שו"ע קמג, ד, ומשנ"ב יח, כ ו-כג; בו"מ דרשו, 18]

לדעת פוסקים רבים, אם התגלתה טעות בספר התורה לאחר קריאת שלושה פסוקים, יברך העולה וימשיכו את העליות בספר אחר; אך אם טרם קראו שלושה פסוקים, או שנמצאים במקום בו אסור להפסיק, ימשיכו מיד את הקריאה בספר השני, ללא ברכה בין הספרים, ויקראו בו לעולה זה שלושה פסוקים בלבד, (או עד

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il